

FELSŐKRISZTINA

2001. HÚSVÉT

Felső-Krisztinavárosi Keresztelő Szent János Plébánia, 1124 Budapest, Apor Vilmos tér 9, telefon: 356-0089

Szentmisék rendje:

Hétköznapokon reggel ½8 és este 6 órakor

Vasárnap reggel ½8, 9, ½11, 12, este 6 és 7 órakor

Hivatali órák:

Hétfőn, kedden, szerdán és pénteken

dél előtt 9-12, délután ½5-½6 óráig

Krónika

„A feltámadott Krisztus legyen örömtök és békétek” (Teréz Anya breviáriuma)

Nagyheti előkészületünk során dr. Pákozdi István atya vezetésével a „Szép Istenről, a szép Jézusról” elméledtünk. A belőle áradó szépséget és erőt tapasztaljuk a szentek életében, és ezt közvetíti felénk az Egyház, de átélhetjük a szenvedésben is. A lelkigyakorlat mindhárom napján sokan vettek részt, s általában is összeszedettség jellemezte plébániánk idei nagybőjtjét. A pénteki keresztútjárásokon évek óta nem voltak ennyien, s a gyerekek keresztútjára zsúfolásig megtelt a templom. Nem maradtak el a ministráns kollégiumok lelki napjai sem, és más közösségeink is tartottak lelkigyakorlatot.

*

A lélek tisztogatása mellett több időt szenteltünk templomunk rendbetételére is. A „törzsgárdatagokon” kívül zömmel ministránsok, cserkészek és az imacsoportok tagjai alkották a 25 fős „takarítóbrigádot”. Köszönjük nekik. A dékánok összehangolt előkészítő munkáját dicséri a ministránsok fegyelmezett asszisztenciája a Szent Három Napon. Tőkés Tünde a tőle már megszokott igényességgel készítette fel felnőtt énekkarunkat. (folytatás a 2. oldalon)

Bevonulás a nagyszombati szertartásra Templomfelújítás

Templomunk már régen megérett egy belső felújításra. Két évvel ezelőtt egykori ingatlanunk megszerzésének lehetősége „levette” a napirendről a kérdést. Ezt követően az épület megvásárlása, majd az urnatemető kialakítása került a középpontba. Az elmúlt két év eseményei nyilvánvalóvá tették, hogy az új templomunkba való átköltözéssel még több évet várunk kell, így a felújítást el kell végezni.

Templomunk több éve, évtizede megszokott látványa elvonja a figyelmünket azokról a részletekről, amelyek egy külső szemlélőnek azonnal feltűnnek. Próbáljuk meg templomunkat kívülállóként szemlélni, és akkor sok mindent észrevehetünk. A beázást, a hulló vakolatot a szentély fölött, a közel 40 éves PVC burkolatot és az azt takaró szőnyeggyűjteményt az oltár körül, a repedéseket a falakon, (folytatás a 3. oldalon)

A Felsőkrisztina Katolikus Kör
első tavaszi előadása
május 18-án, kedden 18.30-kor lesz.
Vendégünk **Balás Béla** püspök atya.
Előadásának címe:
Egyházmegye születése – ma

Az újság ingyenes, előállítási költsége példányonként 50Ft. Kérjük a kedves híveket, amennyiben tehetik, támogassák a lap további megjelenését. Köszönjük.

(folytatás az 1. oldalról)

Szép éneklésükkel segítettek bennünket Jézus szenvedésének, halálának és feltámadásának méltó megünneplésében. A szombati zord hideg szél sem riasztotta el a híveket, s a kissé hosszúra nyúlt szertartást, majd a körmenetet azok is kivárták, akik a templomba már nem fértek be. A körmenet méltó befejezése volt a három nap szertartásainak. A szervezésért köszönetet mondunk a cserkészeknek és egyúttal mindenkinek, aki bármi módon hozzájárult legnagyobb ünnepünk méltó megüléséhez.

*

Szorgalmas felkészülésük eredményeként újabb leányok és fiúk kapcsolódhatnak be az oltár körüli szolgálatba. Virágvasárnap a diák-miséen **tíz új kis ministránst avatott fel Márton atya.** *Bartal Péter, Bojti Stefánia, Cornicles Zsuzsanna, Gyimesi Luca, Hodász Ágoston, Iványi Tamás, Meszéna László, Söjtöri Domonkos, Söjtöri Szabolcs, Szabó Zita és Tihanyi Tamás, Ritvay Dorottya és Pogány Borbála* dékánok vezetésével már aktívan segítettek a nagyheti szertartásokon. Kívánjuk, hogy érezzék jól magukat az oltár körül és kitartó szolgálatukkal emeljék a szertartások áhítatát.

*

Néhány hónapja örömmel adtunk hírt arról, hogy megalakult az **Oltáregylet.** Életükről és munkájukról az egylet vezetője *Csiszér Istvánné* a következőket mondta: „Megalakulásunk óta szerényen bővült oltáregyletünk létszáma imádkozó és tevékenykedő hölgyekkel az Eucharisztia szolgálatában. Első közös szentmisénk február 13-án, a hónap második keddjének délutánján volt, s azóta is ez a gyakorlat, amelyre szeretettel várjuk a kedves testvéreket és további tagokat is. Szolgálatunk gyakorlati része a ministráns ruhák javíthatása, a stóllák és miseruhák gondozásából állt. Résztvettünk a szentségimá-

dásokon. Nagycsütörtökön este szentórát tartottunk. Márton atya segítségével és irányításával ismerkedünk az oltáregylet céljával, feladataival és megbeszéljük az elkövetkezendő tevékenységünket.”

*

Szép hagyománnyá vált az elmúlt egy- másfél év alatt, hogy a 9 órás szentmisén **a hívek könyörgését valóban a hívek olvassák fel,** sőt egyszer-egyszer saját egyéni kéréseikkel ki is egészítik azt. *Kazatsay Imre és Szabó Imre* képviselőtársaink példáján felbuzdulva, szeretnénk, ha a többi szentmisén is a hívek olvasnák fel a könyörgéseket, hogy ezáltal még inkább bekapcsolódjanak a liturgiába. Húsvét után, a vasárnapi misék előtt a képviselőtestület egy tagja kér fel bennünket egy-egy könyörgés felolvasására. Kérjük, jó szívvel vállaljuk, a „szereplést”, hogy ne csak hallgassuk a szentmisét. Aki szívesen olvasna, a mise előtt jelentkezzen a sekrestyében.

*

Az elmúlt hetekben újabb gyermekáldásoknak örülhettünk. Megszületett **Babics Blanka,** képviselőtestületünk új elnöke *Babics Baláznak* és feleségének *Gyimesi Zsuzsannának* második gyermeke. Szintén második gyermeke született *Hettyey Ágotának,* egykori ministránsunknak, akit **Ágostonnak** fogunk keresztelni. Minkét családnak gratulálunk és sok boldogságot kívánunk nekik.

*

Március végén tartotta meg idei harmadik ülését a **képviselőtestület.** Ezen szó esett a hitoktatás és a családpassztoráció helyzetéről, valamint a jelenlegi templomépület felújításáról. (lásd cikkünk).

*

Április 21 én délelőtt 11 órától **forum lesz a plébánián.** A papság és a képviselőtestület tagjai válaszolnak a hívek kérdéseire és várják javaslatukat.

*

Április 17-én *Szabó Tamás pápai prelátus* tartott előadást **Boldog Apor Vilmos időszerűsége** címmel, amelyről következő számunkban részletesen is beszámolunk.

*

A Buda-hegyvidéki katolikus plébániák által tavaly ősszel meghirdetett **Hegyvidéki Millenniumi Záróokmány** második napjára április 28-án szombaton kerül sor. Találkozás a Zugligeti Szent Család Plébániatemplomban lesz 10 órakor. Bővebb tudnivalókat a hirdetőn találunk.

*

Plébániánk immár szokásos **májusi találkozója** május 5-én lesz a Hármashatár-hegyi repülőtéren. A részletes programot később közöljük. Igyekezünk ezt a napot magunk és családunk számára szabadabbá tenni, hiszen ugyanezen a napon este fél hatkor **dr. Paskai László bíboros úr első szombati ájtatosságát tart,** majd utána szentmisét mutat be templomunkban. Jöjünk el minél többen

*

Május 13-án a 9 órás szentmisén lesz az **elsőáldozás.**

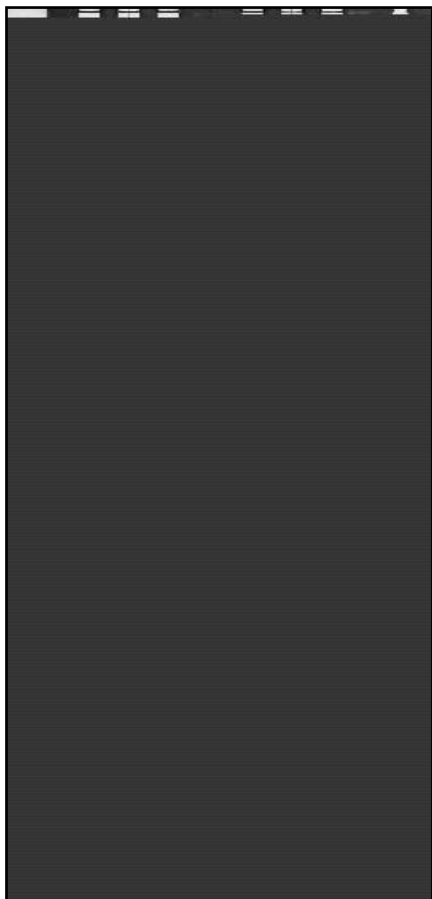
*

Az idén decemberben Budapest ad otthont a fiatalok szokásos **Taizéi találkozásának.** Már most jelezzük, hogy úgy, mint 1991-ben, most is várjuk majd a befogadó családok jelentkezését. A taizéi testvérek előkészületi találkozókat szerveznek, amelyekre szeretettel várják azokat, akik szívesen részt vesznek a szervezésben (lásd hirdető). A részletesebb tudnivalókról, feltételekről a szervezők időben fogják a híveket tájékoztatni.

*

A **Nagymarosi Ifjúsági Találkozó** május 26-án lesz. Mindenkit szeretettel várunk.

Béres György

Templomunk alaprajza az átalakítás után

(folytatás az 1. oldalról)

a cikázó csöveket, a mindenütt megjelenő elektromos vezetékeket, a szentélyt körülvevő, méltatlanul egyszerű kivitelű lambéria burkolatot. Egyedülálló megoldás az oltár mögötti padok helyzete, a liturgia hátulról való szemlélése. A keresztelőkút és a húsvéti gyertya eldugva egy mellékkápolnában található. Az oltáron álló feszület csak az első sorokból látható.

A sekrestyébe lépve még lehangolóbb látvány fogad. Itt a PVC-nek már csak a nyoma látható, alóla kilátszik a beton. Repedések, beázások mindenütt. Nem megoldott az oltár- és templomdíszítés előkészítése, szűkös a hely a papság és a ministránsok öltöztetéséhez, raktárfelelőtek hiányoznak.

A képviselőtestület döntése értelmében részben már elkészült ill. készül egy összeállítás, amely tartalmazza a templomban és a sekrestyében elvégzendő, műszaki okokból szükséges feladatok listáját. Ez

kiegészül a liturgiai szempontból indokolt, nem kevésbé fontos feladatokkal. A Szauer Tibor és Müller Ferenc által készített terv tartalmazza a szentély arányaiban nem túl nagy költséggel járó a liturgia mai igényekhez alkalmazkodó átalakítását, amit a mellékelt rajzokon mutatunk be.

A szentélyben - a jelenlegi padok helyén-, a tér közepén lesz az oltár. Ezzel együtt a padokat is előre lehet húzni, így a hívek és az oltár közötti távolság nem csökken. Az oltár mögötti padosokat a jelenlegiek mögött helyezhetjük el. Az átrendezés nem csökkenti az ülőhelyek számát. Megszüntetnénk a villamosmegálló felőli bejáratot, a sekrestyeajtót az oltárral közel egy vonalba helyeznénk át. A tabernákulum (szentségtartó), fölötté az örökméccsessel a hátsó falon, balról a második üvegablak tengelyében lenne, míg ezzel szimmetrikusan az ötödik ablak alatt az eddig nem létező papi széket helyeznénk el.

A keresztelőkút a kis kápolnából „kiszabadítva” a bal oldali falon, a hátsó falpillér előtt kapna helyet, ami nem csak a jobb használhatóságot segíti elő, hanem utal templomunk védőszentjére is. Előtte helyeznénk el a húsvéti gyertyát. A tabernákulum tengelyében, de az oltár vonala előtt egy állandó felolvasó hely alakítható ki. A feszület elhelyezésére szép megoldás lenne az oltár mellett a körmeneti keresztet felállítása, ahogyan ez már sok más templomban is látható.

Az ambó (szószék) a jelenlegi tengelyében maradna, de az oltárral együtt hátrahúzva. Mai formája a templom építésének idejéből való, amikor még a szentélyt és a templomhajót egy fal választotta el. Az ambó áthelyezéssel együtt lehetőség nyílna a tabernákulumhoz és az oltárhoz megjelenésében jobban illeszkedő kialakítására. A jelenlegi sekrestyebejárat fölötti falra kerülne a két zászló. A vetítővászon az eddigi helyzetével átellenesen kapna helyet, hátsó vetítéssel. Az asszisztencia, a ministránsok, valamint a szköla részére a szentély végében a jobb és baloldalon alakítható ki megfelelő hely.

A szentély és a hajó közötti, funkció nélküli falpillérek eltávolíthatók. Ez azért is indokolt, mert ez a „határ” a hátsó falpillérek sávjába tolódik el, és így a keresztút első és utolsó stációjának képe a többivel egyezően, a falsíkokon helyezhető el.

A sekrestyében az eddigi elrendezés csak annyiban változna, hogy a megszűnő padláslépcső helyén egy fallal elválasztva a mosdó és a WC mellett a virágok előkészítésére megfelelő helyet alakíthatunk ki, így az öltöző rész is tágasabb lehet, a néha egymást is zavaró különböző funkciókat térben és szétválaszthatjuk.

A kivitelezéshez több árajánlatot kérünk, melyek összevetése és értékelése után a képviselőtestület dönt a munkák elvégzéséről.

Müller Ferenc

A Karitás Csoport kéri, hogy aki gépkocsijával ruha stb. szállítást vállalna, jelentkezzen az irodában vagy a sekrestyében. Szíves segítségüket előre is köszönjük!

Karitás csoportunk hitoktatóinkkal együttműködve idén nyáron is szervez napközis tábor általános iskolás gyerekek részére, három turnusban: június 18-22, június 25-29 és július 2-6 között, 20-20 fős csoportokban. Kérjük az előzetes jelentkezéseket a 274-4179-es telefonszámon.

Füredi Ivánné

Karitás Csoport vezető

Ebben az évben megújult, szinte lecserélődött a klubtagság, hiszen természeténél fogva a három évvel ezelőtt alakult babaklub tagjai ezidő alatt óvodás korúvá cseperedtek, és tavaly nyár elején „elballagtak”. Ősszel nagy izgalommal vártuk, lesz-e egyáltalán folytatás, jönnek-e majd az új, ifjú generáció tagjai játszani, beszélgetni, énekelni! Hála a Jó Istennek – és az elballagott gyermekek édesanyjainak, – jöttek az átlagosan egy és két év körüli apróságok!

Nagy, tágra nyílt szemekkel nézték egymást és a termet, az anyukákat - nem sejtve, miért is csöppentek most éppen ide. A kicsik jó része elsőszülött gyermek, így valóban volt okuk a csodálkozásra, hi-

Babaklub

szen feltehetően ilyen sok babával egyszerre még nem találkoztak.

A hétről-hétre való találkozások azonban gyorsan megtette a hatását. Egyre felszabadultabban játszottak egymással, próbálgatták eljátszani a játékos dalokat, mondókákat. Szívesen vállalkoztak olyan dolgokra is, amelyekkel talán most találkoztak először: gyurmáztak, festettek, rajzoltak. Minden alkalommal készítettek valamilyen aranyos kis játékot vagy rajtot, emlékeztetőt arról, hogy hol töltötték a szerda délelőttöt. Megmutathatták édesapjuknak, a nagyiknak is, hogy milyen ügyesek. Olyan is előfordult már, hogy nagypapák a klubba jöt-

tek el találkozni kis unokáikkal. Karácsonykor a – már hagyományossá vált – mézeskalács-sütés ez alkalommal a nagy létszám miatt nem egyikünk otthonában, hanem a plébánián történt. Az idei kevéssé hó is pont „szerdára esett”, így még hőembere is lett a babaklubnak illetve a templomkertnek. Hosszas készülődés – trombita, fejdíszek, festett lufik és szalagdíszek készítése – után megtartottuk farsangi mulatóságunkat is, ahol jelmezélező, játékos vetélkedő, tombola után valódi farsangi fánk evésére került sor.

Nagyon hálás dolog ezekkel az apróságokkal együtt lenni, hiszen szemlátomást fejlődnek, nyílnak meg egymás és a Jó Isten teremtette világ szépségei felé!

A 2001. év első negyedének anyakönyve

Halottak

1. Tóth Istvánné sz.Czigány Anna (90)
2. dr. Borsodi Sándorné sz.Martin Ilona (85)
3. Benrhardt Ernő (71)
4. Tóth Jánosné sz.Várkonyi Rozália (84)
5. Bán Ferencné sz.Nánási Rózsa (76)
6. dr. Tassonyi Zsoltné sz.Haller Irén (81)
7. Nagy Gáborné sz.Fülöp Terézia (85)
8. Réb László (90)
9. dr. Frölich Jenőné sz.Simó Mária (74)
10. Illi Györgyné sz.Tircsi Magdolna (90)
11. özv. Lipthay Béláné sz.Márton Erzsébet (88)
12. Fülöp Józsefné sz.Szabó Ágnes (86)
13. dr. Hajdú Csaba (63)
14. Wágner Lászlóné sz.Lehel Mária (76)
15. Kainczy Béláné sz.Baji Mária (74)
16. Katona Jánosné sz.Czeizler Sarolta (81)
17. Strébl Károly (78)
18. Dudás Jánosné sz.Hegedűs Rozália (83)
19. Ács Ferencné sz.Müller Mária (93)
20. Oldal Bábórné sz.dr. Szabó Éva Mária (83)
21. Szirmay Pál (74)
22. dr. Szabó Kálmánné sz.Petrényi Edit (78)
23. dr. Berkó Nándor (94)
24. Tápai Istvánné sz.Szerető Vilma (81)
25. dr. Regőci István (84)
26. Schin Vilmosné sz.Juhász Gizella (79)
27. Czidra László (61)
28. Thuróczy Béláné sz.Pakonyi Ilona (88)
29. Késmárki László (85)

30. Szilvás Géza (68)
31. Lőrincz Józsefné sz.Patyi Rozália (97)
32. özv. Palenik Gyuláné sz.Varga Erzsébet (88)
33. dr. Vargáné Szanácsi Bernadette (62)
34. dr. Szirtesné Hortobágyi Mária (61)
35. özv. Szabó Ferencné sz.Solymosi Katalin (90)
36. dr. Gadó Antalné sz.Sasvári Irén (56)
37. Igaz Kálmán (88)
38. Kerényi Nándorné sz.Németh Mária (81)
39. Bellér Zoltán (73)
40. Bártfay Gyuláné sz.Szita Ágnes (59)
41. Gátai Károlyné sz.Gönyei Pócs Erzsébet (70)
42. özv. Csányi Egonné sz.Mannó Márta (81)
43. özv. Vasók Béláné sz.László Mária (88)
44. Paál Istvánné sz.Nagy Zsuzsanna Mária (61)
45. Bogár Miklós József (80)
46. Petress Zuzsa (71)
47. Wahl Rozina (100)
48. Mutsy Iván (75)
49. dr. Jármay Gyuláné sz.Uhrmann Margit (92)
50. Dezső László (66)

Keresztelők

1. Oszkó Botond László
2. Szőlósy Loránd Imre
3. Pistyán Ági
4. Mezey Bálint Ferenc
5. Götze Lilla
6. Schvéger Barnabás Sámuel
7. Szabó Bernadett Eszter

Az újjáavasztott képviselőtestület megalakította az egyes bizottságokat, és számba veszi ezek munkáját és feladatait. Elsőként a hitoktatási bizottság beszámolójára került sor, ebből idézünk.

A plébánia területén a hitoktatást három pap és öt világi hitoktató végzi. A világi hitoktatók mindegyike rendelkezik a szükséges képzettséggel. Főállású hitoktatónk nincs.

A tanítást öt iskolában és a plébánián folytatjuk. Az Orbánhegyi és a Németvölgyi úti iskolákban különösebb gond nincs, a Kiss János Általános és Középfiskolában is „csupán” annyi, hogy a középfiskolai évfolyamot - kellő számú érdeklődő hiányában - többszöri próbálkozás után sem sikerült még elindítani. A Tanítóképző Főiskola Gyakorlóiskolájában a késő délutáni időpontra helyezett órák okoznak nehézséget. Ebbe az iskolába sok, nem környékbeli gyermek is jár, akik a tanítás után már nem tudnak a hittanórára visszajönni. Az állandó problémát a Tamási Áron Iskola jelenti. Anélkül, hogy most ok és okozat viszonyának boncolásába bocsátkoznánk, a pusztán tény: az iskola tíz év alatt kilenc hitoktatót „fogyasztott el”, papokat és világiakat egyaránt. A gyerekek lassan átszivárogtak innen a plébániai hittanra. Az itt kialakult helyzet mindenképpen valamilyen átgondolt megoldást igényel.

Az iskolai hitoktatásra is érvényes az általános tendencia: a felsőbb évfolyamok felé haladva egyre csökken a csoportok létszáma, felső tagozaton nem ritka az összevont évfolyamokban történő tanítás. Az előírt csoportlétszám 15 fő lenne.

A fővárosban jellemző helyzet nálunk is érzékelhető, az iskolai hittanra járóknak – tisztelet a kivétel-

TÉNYEK ÉS REMÉNYEK

Hitoktatásunk

nek – legtöbbször nincs élő kapcsolat az egyházzal, csupán tantárgyként tanulják a hittant. Nálunk is, másutt is, viták forrása, közös gondolkodások témája, hogy hogyan tudjuk ezeket a gyermekeket a szentségek vételére felkészíteni. Jó lelkiismerettel, felelősséggel melyik megoldás mellett döntünk? Engedjük-e őket a megfelelő vallási háttér és sokszor a későbbi gyakorló keresztény élet reménye nélkül is a szentségekhez, vagy éppen ezekre az indokokra hivatkozva még ezt a vékony kötődést jelentő szálát is vágjuk el? A plébániánkon, a világi hitoktatók bevonásától kezdve kialakult gyakorlat szerint, elsősorban a gyermeket tanító, őt és körülményeit ismerő hitoktató lehetősége és felelőssége a döntés.

Természetesen az iskolai hitoktatásnak is megvan az öröme. Sok olyan gyermekhez és rajtuk keresztül a családjukhoz tudjuk eljuttatni hitünk alapjait, akikhez máskülönben nem tudnánk szólni.

Másfajta örömök és gondok jellemzik a plébániai hitoktatást. Itt is érdekes és elgondolkodtató változás figyelhető meg: a korábbi években az összes hittanosunk mintegy 60%-át a plébániai hittanosok tették ki, mostanra ez az arány 40%-ra csökkent. Jelenleg óvodástól egyetemistáig – az iskolákat is beleértve - összesen kb. 250 gyermeket, fiatal tanítunk. (Az 1989-91 közötti években létszámuk meghaladta az 500 főt. A körülmények miatt azonban a két adat nem összemérhető.) A plébánián - az óvodásokat és az elsőáldozásra készülöket kivéve - egyetlen csoport létszáma sem éri el a 15 főt, felső tagozatra pedig itt is tovább csökken a létszám. Akár meg is kongathatnánk a vészharangot, de nem tesszük, mert a plébá-

niai hittannak megvan az a közvetlen, vallásos családi háttere, ami a jövőre nézve is biztató. Itt inkább a szülőkön keresztül kell megszólítani és idehívni a gyermekeket. Erősen érezzük az egyházi iskolák elszívó hatását, a plébániai hittanosok nem csekély része megy el hat- vagy nyolcév folyamatos egyházi gimnáziumokba és - bármily durván hangzik, de így igaz - gyakorta vész el ezzel a plébániai közösség számára. Ez fordítva is érvényes, az iskolát befejezve, a tanulók is nehezen tudnak újra beilleszkedni az itteni életbe.

Bevált a pár éve kialakított módszer, hogy a plébániai hittanon is, lehetőség szerint, ugyanaz a hitoktató viszi végig a csoportot és az óra időpontja is állandó. Ezáltal jobb kapcsolatot lehet kialakítani a családokkal, jobban összeronthatók a csoportok.

A beszámolót számos hozzászólás és vita követte. Ez is azt mutatja, hogy a hitoktatást közös, fontos ügyünknek tekintjük. A bizottságot eddig csak a hitoktatók alkották. Nem azt tartjuk elsődleges feladatunknak, hogy a hittanosok létszámát mindenáron növeljük, erre reális lehetőségünk nincs is. Főképp a meglévő közösségét, egyházhoz való kötődését próbáljuk őrizni és erősíteni, folyamatosan keresve azokat a módszereket és ötleteket, amelyek ezt segítik. Családi és gyermekprogramok szervezése, a szülővel levélbeni, illetve személyes kapcsolat kialakítása, közös liturgikus alkalmak – mind megannyi lehetőség a keresztény értékek megismertetésére és tudatosítására. Szívesen várjuk mindazokat, akik kedvet és erőt éreznek ehhez a közös munkához, mert azt szeretnénk, hogy a hivatalos ízű „bizottság” megnevezés esetünkben cselekvő közösséget jelentsen.

Lukács Krisztina

a hitoktatási bizottság vezetője

Beszámoló a képviselő-testület március 31-i üléséről

A kezdő ima után Márton atya bevezetőjében a megválasztott bizottságokról beszélt. Aktív munkát vár mindenkitől, fontos feladata a képviselőknek, hogy a lehetőségeket kihasználva a híveket is bevonják az egyházközség életébe.

Ezt követően a katekizmus helyzetéről beszélt. Kerületünkben a 13 iskolában 5900 diák tanul, 2100 középiskolás és 3800 általános iskolás. 350-en járnak első osztályba, ami jól mutatja a csökkenő tendenciát. A kerület lakóinak kb. 60 %-a katolikus. A XII. kerület területe 26 km². A lakosok száma 64.000 fő, melynek 67%-a munkavállaló, 27%-a 60 év feletti. Kerületünkben ma 33.000 lakás van, ebből az elmúlt 20 év alatt 4.000 új lakás épült. 20 évvel ezelőtt egy család átlagosan 3, ma csak 2 főből áll.

Egyházközségünk területéhez 82 utca tartozik. A 9.400 családban 18.300 személy él, akik a kerület lakosságának 28%-át jelentik. Katolikusnak 12.000 személy vallja magát, a rendszeresen templomba járók aránya 16%. Egyházközségi hozzájárulást 2.100-an fizetnek évi átlagban 2.500 forintot.

Márton atya elmondta, hogy kevéssé támogatást kapnak otthonról a gyerekek, a hittanra járást, az egyházi, templomi programokon való részvételt nem követelik meg és nem ellenőrzik a szülők. Egyre kevesebben jelentkeznek ministránsnak is.

A szentségi életről Márton atya elmondta, hogy tavaly 21 házasságot kötöttek templomunkban, ami nagyon kevés. A betegek szentségében az elhunytak 30%-a részesül.

Béres György a család-pasztorizációról beszélt, elmondta, hogy plébániánkon jelenleg 3 házaskör működik.

Márton atya végezetül a közéletben való részvételről beszélt. A keresztény embereknek nagyobb sze-

repet kell vállalniuk a közéletben, meg kell vallani hitünket, hirdetni Krisztus örömhírét.

Lukách Kriszta a hitoktatás helyzetéről számolt be.

Többek között Seidl Tibor megjegyezte, a hittan mellett tovább programokkal, vetítésekkel, előadásokkal lehetne a fiatalokat a plébániához kötni.

Kovács Ádám szerint bár jobb a helyzet, mint 4-5 éve, de mindenkinek azt kell keresnie, hogy hol, hogyan tud javítani a jelenlegi helyzeten, mit lehetne jobban csinálni.

Márton atya bejelentette, megüresedik plébánián a földszinti lakás, ahova át lehetne helyezni az irodát.

Szerdahelyi Csongor javasolta, hogy a 9-es mise mintájára - ahol Kazatsay Imre szervezi a hívek könyörgésének felolvasását - a többi misének is legyen ún. misegazdája. A javaslatra többen is jelentkeztek: 1/8 Horváth Lászlóné, Béres György, Kazatsay Imre 1/11 Érsek László, Pongrácz Judit gitáros mise: Madocsay Ákos 12-es és 6-os miséknek egyelőre nincs felelőse (Várjuk esetleges érdeklődők jelentkezését!)

Márton atya bejelentette, hogy júliusban és augusztusban nem lesz vasárnaponként 12 órakor mise.

Márton atya elmondta, hogy a templomban az előző festés 11 évvel ezelőtt volt, és új templomunk-

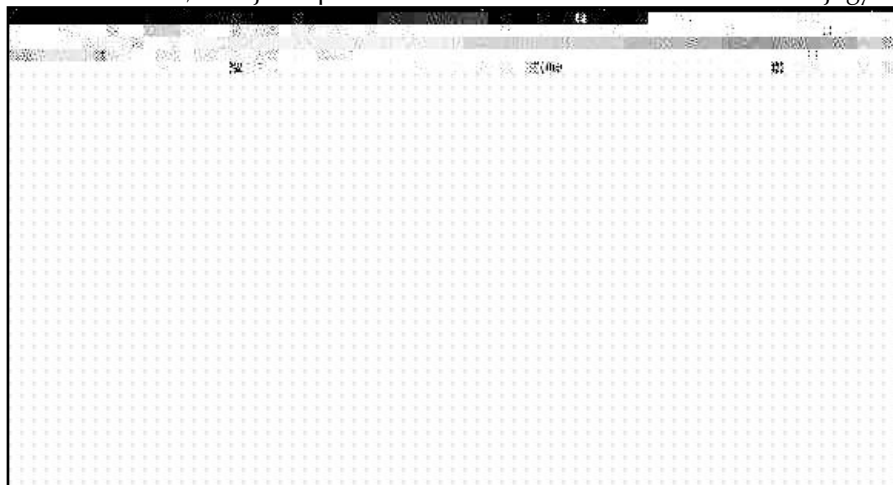
ba még jó néhány évig nem lesz módunk átköltözni, és ezért feltétlenül szükséges a jelenlegi templom és a sekrestye felújítása.

Szauer Tibor és Müller Ferenc összeállítást készített a szükséges teendőkről, melynek kapcsán a szentély célszerű átalakítását is el lehetne végezni. A tervismertetést követően rövid, de heves vita alakult ki, amit végül a képviselőtestület 19 igen, 2 nem és egy tartózkodás mellett elfogadott. Kazatsay Imre az átalakítás egy évvel későbbi időpontban történő elvégzését támogatta, míg Sapszonné H. Márta Ferencné különvéleményét fogalmazta meg: „A tervezett munka nem műszaki állapotjavítás, hanem átalakítás, feláldozza az oltár közelségét és elbontja a szószéket.” A tervek rövid ismertetése az 1. oldalon található.

Márton atya hangsúlyozta a templom és a sekrestye felújításának szükségességét. Elmondta, hogy egyik hívünk egy nagyobb értékű lakást hagyott az egyházközségre, illetve kifejezetten a templom felújítására kaptunk egy 500.000 forintos adományt.

A testület döntött a közös lelki gyakorlat helyszínéről, mely 2001. november 9-11. között Tihanyban lesz. A képviselőtestület az ülést imával zárta.

Müller Ferenc
jegyző

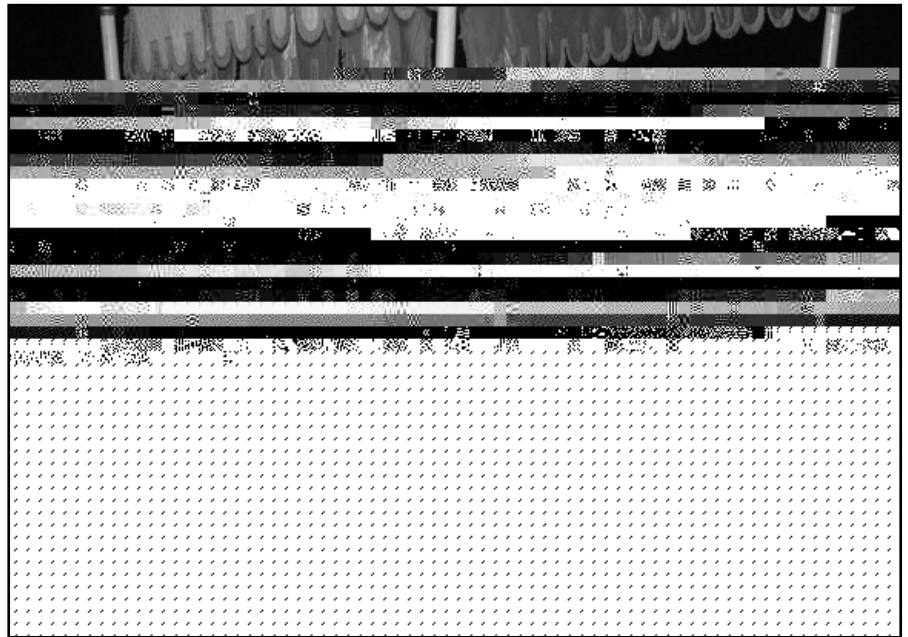
Munkában a képviselőtestület

Vetélkedő a Belvárosban

Mottó: „Sok szép hely van a Földön, de nem árt az embernek, ha néha a szülővárosával is ismerkedik.”

Március legutolsó reggelén mintegy harmincan gyűltünk össze cserkészek a plébánián. Négyfős csapatokba oszlottunk, s mindnyájan kaptunk egy kis dossziét. Egy térkép volt benne a Belvárosról, mert ott kellett felkeresnünk számos nevezetességet. Találtunk még benne egy-két üres papírlapot, nehogy azt mondhassuk: már nem volt hova írni a legutolsó megfigyeléseket. No, meg végül, de nem utolsósorban, ráakadtunk a kérdések sorára, összesen mintegy 22 darabra. Emléktáblák, szobrok, domborművek után kutattunk a reformkor idejéből a megadott házszámok alapján. Itt kezdődött az első probléma. Mert hogy hol van a Vörösmarty tér, azt mindenki tudja, a Múzeum körutat sem nehéz megtalálni, de a Delej utca nem hiszem, hogy a legismeretesebb utcanevek közé tartozik. Így nekiláttunk, s elkezdünk keresni kedves kis térképünkön a megadott címeket, egész jó hatásokkal. Mire felszálltunk az 59-es villamosra, már csak néhány utca burkolózott az ismeretlenség homályába.

Elkezdődött az egész délelőtt tartó menetelés. Persze a Belvárosig metróval utaztunk, de onnan kezdve minden második-harmadik utcában találtunk valamit, így szóba sem kerülhetett, hogy felszálljunk buszra vagy villamosra. Megtaláltuk a Kosuth-szobrot, s megszámoltuk hány alak áll rajta. Felkerestük a Batthyány örökmécsést, körbenéztünk az Akadémia környékén, s megtudtuk a Kammermayer téren, ki volt az egyesített Pest, Buda és Óbuda első polgármestere. A kérdésekre a válaszokat általában ott olvashattuk az emlékműveken. Egyikre-másikra talán anélkül is felelhettünk volna, hogy felkeressük az adott helyet. (Ki gondolta volna, hogy a Petőfi téren a kutat Petőfi-kútnak hívják?) Azonban sok „újdonságra” is leltünk, leg-

Cserkészek vitték a baldahint a nagyszombati körmeneten

alábbis számunkra. Fel kellett keressük minél több emléktáblát az 1838-as pesti árvízről. Így akadtunk rá szinte véletlenül a Királyi Pál utca elején egy domborműre, ami Budapest térképét ábrázolja, megmutatva, a város mekkora részét borította el annak idején a víz.

A legemlékezetesebb talán a már említett Delej utca maradt. Odamenet már használtunk buszt, metrót no meg kutyagolhattunk is egy jó adagot a Nagyvárad tértől a „célállomásig”. Mikor beléptünk a teljesen szokványos kapun, egy másik kis városban találtuk magunkat. Akár a lakótelep szót is használhat-

nám, de egy fia panel házat se láttunk. Csak egy aranyos, kis fantáziával középkori bástyának is beillő tornyot az egyik ház tetején. Egy szóval, a hosszú gyaloglás után megérintett minket a hely szelleme. Amúgy egy Petőfi szobrot kellett meglelnünk.

Lassan lejárt az időnk, mert három órára vissza kellett érnünk a plébániára. S lám nem volt hiába a nagy igyekezet, mert ha csak egy fél pont különbséggel is, de a mi csapatunk érte el az első helyezést. Köszönet a szervezőknek, megérte.

ANKAPX PCPPV

egy lelkes résztvevő

Cserkészcsoportunk ebben a félévben a következő programokat tervezi:

Május 5. Plébániai majális

Május 19-20. Tavasz portya

Két napos kirándulás – az év egyik legizgalmasabb programja.

Június 26-július 5. Regös tábor

Az ország egész területéről jönnek ide cserkészek, hogy együtt töltsenek két felejthetetlen hetet.

Július 14-23. Cserkésztábor

A tíz legszebb nap az évben.

Ha programjaink felkeltették érdeklődésedet és szeretnél többet megtudni róluk vagy magáról a Cserkészetéről, akkor hívd csapatunk parancsnokát (Vajna László: 214-6881, vagy engem Muhi András: 489-3770)

Templomaink többségére jellemző, hogy a szentély központi helyén áll a II. Vatikáni Zsinat liturgikus reformja eredményeként 35-40 évvel ezelőtt felállított szembeismisítő oltár, mellette az azonos stílusban készített evangéliumos könyvállvány, de a templomhajóban valahol oldalt, a magasban (többnyire díszes, „barokkos”) szószék is van, melyet már nem „használnak”. A mi templomunk kivétel, hiszen szószékünk olyan pulpitus, mely olvasóállvány is, ugyanakkor megjelenésében és alakjában a hagyományos szószékre emlékeztet, ráadásul kellően magas ahhoz, hogy a hívek az igehirdető papot jól lássák és jól értsék. De - annak ellenére, hogy a szentbeszédek és templomunkat úgy, ahogy van, megszoktuk és megszerettük - látjuk a szentély „szegényes” voltát is, s legtöbbször úgy gondoljuk, hogy szebb is, jobb is, egységesebb is, s a szent cselekménnyel tökéletesebben harmonizálabb is lehetne, nem beszélve a jobb térkihasználás lehetőségéről.

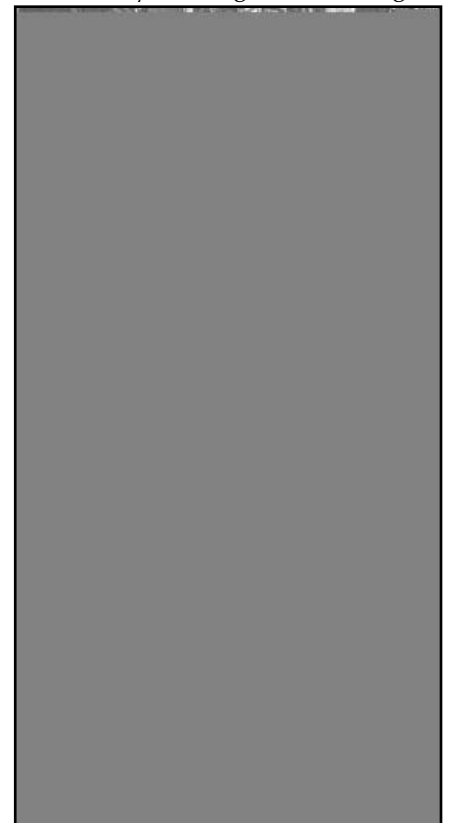
Az első szentmisétől (azaz az utolsó vacsorától) napjainkig fokozatosan (ki)alakuló szentmiseáldozatnak, mint liturgikus cselekménynek már az ókeresztények összejövetelein is fontos része volt a szent könyvek felolvasása (később magyarázata), melyhez az Isten szavához méltó, fizikailag is kiemelkedő helyre volt szükség. Ennek az ember transzcendencia-irányultságát mutató természetes magyarázata a Szentírásban is megtalálható, például a hegyi beszéd leírásakor, amikor „A tömeg láttára Jézus fölment a hegyre. Ott leült, tanítványai pedig köréje gyűltek. Akkor szólásra nyitva ajkát” mondta el híres beszédét a nyolc boldogságról (Mt 5,1-2). Nos, az az emelvény, ahol az első századokban a diakónus ill. a lektor ülve olvasott, ill. ahol később a püspök magyarázott, valószínűleg mozgatható katedra volt, s csak később

A szószék

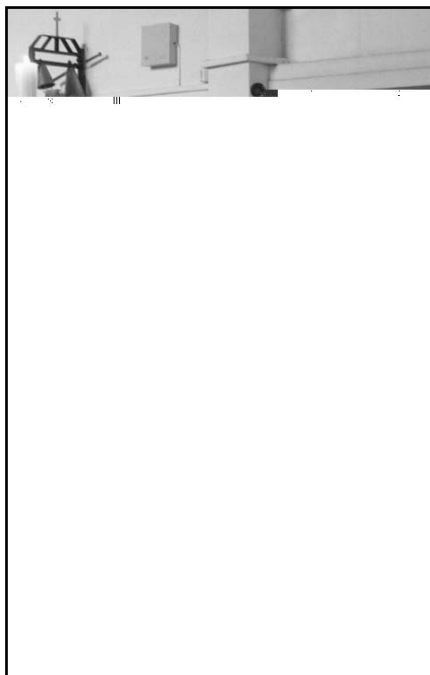
(Nagy Konstantin után) épült a szentélyben (ill. pontosabban a szentély és a nép számára rendelt hajó találkozásánál) a mai szószék őse, a kőből készült, gazdagon díszített magas, az oltár fölé emelkedő (azt akár áthidaló) építmény, az *ambo*, melynek elengedhetetlen tartozéka volt a magasba vezető lépcső. Ennek szép (töredékes) példányai láthatók az egykori Konstantinápoly (a mai Isztambul) egyik múzeumában, de azok mindmáig megvannak több olaszországi templomban is. A nyugati egyházban ebből fejlődött ki a szószék, mely most már a hajóban, oldalt, jó magasan nyert elhelyezést. A keleti egyházban - mivel ott a hangsúly magán a doxológián van a szószék e formája ismeretlen. Nyugaton viszont az ismeret- és a tudásanyag része volt nemcsak a kinyilatkoztatott ige, hanem annak magyarázata is, s az iskolai-egyetemi oktatásnak alapeleme volt a teológia, innen származik az egyetemi tanszékek (hiszen az első iskolák, egyetemek mind egyházi alapításúak voltak) mai német neve, a „Lehrstuhl,” de innen ered a szószék „Kanzel” elnevezése is. A buzdítás, a „prédikálás”, a hitterjesztés és -védelem fontosságát és történelmi helyét különösen a középkor-újkor fordulóját kitevő századokból ismerjük jól, ennek meghatározó áramlatai a reformáció ill. az azt megelőző (s főleg az azt követő) katolikus megújulás eszmevilágában keresendők. Így jöttek létre a protestáns templomok szószékei vagy például a gótikus katolikus templomokban utólag létesített, ma is látható (túlzottan) díszes barokk szószékek (bár ennek egyik pompás - s főleg tanulságos - ellenpéldája a bécsi Stephansdom áldozati kehelyre emlékeztető gótikus szószéke). A protestánsok közül a reformátusoknál az istentiszteletnek s következésképpen a liturgikus

térnek, mint egy ellipszisnek „két gyújtópontja” van, a „prédikáció” és a „szakramentum”, így a református templom középpontjában két objektum állt: a szószék és az úrasztala. Persze, az idők folyamán e két gyújtópont mégis egyesült, ennek szép példái az ún. szószék-oltárok (lásd a szentesi és a nemeskéri evangélikus ill. a debreceni ill. a Budapesten a fasori szecessziós református templomot) - ezek tulajdonképpen az ókeresztény ambok modern megfelelői.

Az egyház-fogalom fejlődésével, azaz részben a hívek „nagykorúválásával”, részben a homília-szempon-tú igehirdetés fontosságának a felismerésével (mely tendencia szintén a II. vatikáni zsinat után erősödött meg), a szentbeszéd prédikáció (azaz a kioktató, bűnököt ostromozó) jellege megszűnt, s közvetlenebbé vált, mely immár lélektől-lélekgig hatva nem igényelte azt a gondolati felsőbbrendűséget, azt a szónoklattani bravúrt, melyet annak idején jól szolgált a szószék kiemelt helye. Bizony, manapság már nincsenek olyan magasból elhangzó,

A bécsi Stephansdom szószéke

Templomunk jelenlegi szószéke

dörgedelmes prédikációk, melyet például Camus ír le *A pestis* -ben, mikor a jezsuita hittérítő a bűnös világot ill. a bűnös oráni lakosságot ostromozta a pusztító járvány kitöréséért. Csak részben igaz tehát az a megállapítás, hogy a mikrofon-

használat által lehetővé vált templomhangosítás miatt vált volna szükségtelemmé a hagyományos szószék. Persze, az isteni szónak, az evangéliumnak egyedi, magasztos üzenete van, mely továbbra is kiemelt helyről kell, hogy elhangozzék, nem jó tehát, ha például kiránduló fiataljaink (cserkészeink) már nem tudják, hogy a Dömös fölötti, pompás panorámát nyújtó magaslat miért kapta a Prédikálószték nevet.

Örömmel tapasztaljuk, hogy liturgiánk tisztul, egyszerűsödik, az évszázadok során ráakadó fölösleges sallangoktól megszabadul, miközben a valóban értékálló ősi szertartási cselekmények és énekek megújulnak, más hangsúlyt kapnak, hogy a liturgia jobban érthető és megélhető ill. a liturgikus tér - divatos szóval - jobban átlátható legyen. Az ezeket a szempontokat szem előtt tartó templom-átalakítás és -csinosítás igenis helyén való (szolgáljon erre követendő példát a kis,

de annál értékesebb sopronhorpácsi műemléktemplomunkon még a hatvanas években végrehajtott komoly átalakítás, minek során még az - építészeti és liturgikus szempontból - oda nem illő barokk szószéket is elbontották, egységes, szívet, lelket, szemet gyönyörködtető liturgikus teret alkotva). Ugyanakkor meg kell őrizni és a fizikai megjelenítés eszközeivel is (pl. kiemelkedő pulpitus építésével) hangsúlyozni kell az igeliturgia hirdetésére hivatott hely egyediségét, kiemelt fontosságát, hogy az onnan a pap szájába adott és egyedül a pap által közvetíthető isteni szó ne csak egyszerűen hallható és maga a pap ne csak egyszerűen látható legyen (ami minden, tömeget befogadó közösségi célú építménynél alapvető követelmény), hanem sugározzék belőle az a többlet, az a kitüntetett szerep, mely más profán szónoki emelvénynek nem jár ki.

Szende Ákos

Ez a nem túl szép kifejezés áll a névjegyén: projekt igazgató. Mikor megkérdeztem tőle, hogy nincs rá valami magyarosabb kifejezés, széttárta a kezét: ha tudok jobbat, szóljak... A több szervezetből összevont intézmény neve, ahol ezt a tisztséget betölti, a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet. *„Több történt azonban, mint összevonás - mondta Haraszi István. - Új szemlélet, új fajta elkötelezettség és minőségileg új cselekvési program jegyében született meg az intézet. Újdonsága az a felismerés, hogy nagy szükség van az ép családok segítésére, azért, hogy 'épek' maradhassanak. Ehhez pedig a korábbiaknál jóval nagyobb figyelmet kell fordítani a megelőzésre. S ezt a feladatot az államnál hatékonyabban tudják végezni a civil, köztük az egyházi indíttatású közösségek. S ehhez a mi intézetünk segítségét, támogatást szeretne nyújtani.”*

Feladatuknak tekintik tehát,

Ministránsunk volt

hogy felkarolják a családi közösségeket teremtő, erősítő kezdeményezéseket. A családi értékek átadását, a generációk közötti kapcsolatok támogatását. Hogy elérhető közelségben legyenek olyan „szolgáltatások”, amelyek a krízis helyzetek megelőzésében segíthetnek és a nehéz élethelyzetbe jutott családok támaszai tudnak lenni.

Ezt a célt szolgálja az a nagyszabású pályázat is, amelyet a Minisztérium írt ki ez év elején, s amelynek lebonyolítója a Haraszi István által vezetett iroda.

A Felső-Krisztinavárosi Plébánia két pályázatot is benyújtott. Bízunk a sikerben. S nem azért, mert a „projekt” igazgató „közülünk” való. Pontosabban innen indult. Ifjúságát a Böszörményi út környékén töltötte, és 1956 - 1975 között templomunk ministránsa volt. Itt is

esküdött 1976-ban. Haraszi István mérnöki és pedagógus végzettséget szerzett, hat gyermek édesapja. A Máltai Szeretetszolgálat egyik alapítója, majd az országos központ munkatársa, a máltai intézmények országos vezetője és a Pátyi Gondviselés Háza igazgatója volt. 2000 decemberétől pedig projekt (jobb szó híján) igazgató.

Szeretettel gondol vissza ifjúsága színhelyére, templomára. Tartja a kapcsolatot a régi ministráns társakkal, s tavaly, a legutóbbi öregministráns találkozáson részt is vett. Mikor átnyújtottam neki plébániánk jubileumi emlékkönyvét, szinte minden oldalon ismerősökre lelt: Thorday Lajos bácsi... Greksa atya... Beszélgetésünk ekkor majdnem zátonyra futott, mert amíg át nem lapozta a könyvet, nem tudta letenni. Nem bántam.

Munkájához sok sikert kívánunk!

Szerdahelyi Csongor

IRODALOM

Dsida Jenő: Húsvéti ének az üres sziklás mellett

Sírod szélén szinte félve,
iszonyattal üldögélve,
ó – mekkora vád gyötör,
mardos, majdnem összetör:
mily látás a kétkedőnek,
törvény ellen vétkezőnek,
hogyan üres a sírgödör.

Nyitott sírod szája szélén
sóhajok közt üldögélvén
szemlélem bús, elvetélt
életemnek rút felét
s jaj, - most olyan bánat vert át,
mily Jacopo és Szent Bernát
verseiből sír feléd.

Nincs gonoszabb, mint a hitvány
áruzó és rossz tanítvány,
ki az ördög ösvényén
biztos lábbal, tudva mén:
szent kenyéren nőtt apostol,
aki bűnbe később kóstol, -
Krisztus, ilyen voltam én.

Amit csak magamban látok,
csupa csúnya, csupa átok,
csupa mély seb, éktelen,
testem oly mértéktelen
volt ivásban, étkezésben,
mindefajta vétkezésben
s undokságom végtelen.

Ó, ha tudnám, megbocsátasz,
s országodba bebocsátasz,
mint szurnám ki két szemem,
mint vágnám le két kezem,
nyelvem húznám kések élén
s minden tagom elmetélném,
amivel csak vétkezem.

Bűneimnek nincsen számok.
Mindent bánok, mindent szánok
és e sajnás, mely gyötör
nem is sajnás, már gyönyör.
Hamuval szórt, nyesett hajjal
ér engem e húsvéthajnal
és az üres sírgödör.

Bámulok a nyirkos, görbe
kősziklába vájt gödörbe,
bénán csügg le a karom,
tehetetlen két karom ...
Te kegyelmet mindig oszthatsz,
feltámadtál s feltámadhatsz,
hogyan és is akarom.

Lábadozó régi hitben
egész nap csak ülök itten.
Lelkemet nagy, jó meleg
szent fuvalat lepte meg,
lent az odvas, szürke barlang
mélyén muzsikál a halk hang,
ahogy könnyem lecsepeg.

Az én Uram újra él most,
országútján mendegél most,
áprilisban fürdik
és aranyozza napsütés,
ahol lépked, jobbra-balra
ezer madár fakad dalra
s ring, hullámszik a vetés.

Éneklő sok tiszta lánnyal,
liliomos tanítvánnyal
nem követlek, Mesterem.
Majd csak csöndes estelen
indulok, hol vitt a lábad,
földön kúszom könnybe lábadt
szemmel, szinte testtelen.

Fennakadva túskeágon,
éjsötét nagy pusztaságon
étlen, szomjan vágok át,
nagy hegyeken vágok át,
mint eltévedt eb szimatja,
mely halódva is kutatja
vándor ura lábnyomát.

S közben dalolok az égről,
Pálmás, örök dicsőségről,
vonszolván földdel rokon
testemet a homokon
s így ujjongván, nem is érzik,
hogyan sajog, hogyan vérzik
rögbe horzsolt homlokom.

Mert az égi útnak elve:
kúszva, vérzőn énekelve,
portól, sártól piszkosan
menni mindig biztosan ...
S kopjék térdig bár a lábam,
tudom, az ég kapujában
utolérlek, Krisztusom!

Egyházközségi fórum

„Ahol ketten vagy hárman
összegegyülnek az én nevemben,
ott vagyok közöttük.” (Mt 18,20)

**2001. április 22-én,
vasárnap délután 4 órakor
(immár második alkalommal)**

EGYHÁZKÖZSÉGI FÓRUMOT

**tartunk templomunkban
egyházunk
és szűkebb közösségünk hely-
zetéről és feladatairól**

Rendezvényünk az egyház-
községi tagok (azaz a hívek) köz-
ti dialógus egyik fóruma, mikor -
a rövid tájékoztató előadásokat
követően - a szabadon feltett
kérdések alapján beszéljük meg
gondjainkat, terveinket.

Györgydeák Márton plébá-
nos úr bevezető gondolatai után
az alsó tagozatos hittant tanító
Horváth Éva számol be a hitok-
tatás helyzetéről, majd **Szende
Ágnes**, az alsó-krisztinavárosi
Szent Gellért Általános Iskola és
Gimnázium tanára mutatja be
környékünk egyik katolikus isko-
láját. Az általuk elmondottak ad-
ják meg a fórum indító gondol-
tait, melyekhez kapcsolódóan,
vagy bármilyen egyéb közösségünket
érintő témában várjuk kérdése-
iket, jobbító szándékú javaslatai-
kat.

Szeretettel várunk mindenkit!

HELYREIGAZÍTÁS

Előző számunkban a „Kinek a tüze” c. írás szerzőjeként -tévesen- dr. Bori Zsuzsát neveztük meg. A kis elmélkedés Balling: Liebe macht keinen Lärm c. művéből való, s dr. Bori Zsuzsa csak fordította. Tévedésünkért a szerzőtől és dr. Bori Zsuzsától egyaránt elnézést kérünk.

B.Gy.

Testvértemplomunk Vigántpetend

Vigántpetend festői fekvésű kis falu Veszprém-megyében, a Veszprémet Tapolcával összekötő országút mentén, Nagyvázsony és a nyári fesztiváljairól híres Kapolcs között. Az egykori Vigánt és Petend községek összevonásával létrejött település temploma, mely eredetileg Petend falu plébániatemploma volt, Keresztelő Szent János titulusát viseli.

Közvetlenül az országút mellett, a falu szélén, a temetődombon található barokk templomot a Nagyvázsony felől a szűk völgybe a meglepően meredek, kanyargós úton érkező utas hamar észreveszi. Amikor március közepén egy vasárnap ott jártunk, nagy szerencsénkre éppen megérkezésünkkor nyitotta ki a sekrestyés és a kántor néni a templomot és nagy szeretettel invitáltak, hogy nézzük meg belülről is. A templom előcsarnokában megsárgult, nagy táblán olvashattuk Vigántpetend plébániatemplomának rövid történetét. Ezt egészítettem ki néhány adattal, mert néhol hiányosnak ill. pontatlannak bizonyult. Sajnos a templom történetét összeállító szerző nevét nem sikerült kiderítenem, a kántor és a sekrestyés néni is csak annyit tudott róla mondani, hogy nem a faluban lakott és már régebben meghalt.

Vigánt falut először 1236-ban, a Keresztelő Szent János templomot 1338-ban említik írásos dokumentumok. Mohács után a falu egész lakossága kálvinista hitre tért, majd a török időkben szinte teljesen kipusztult. 1572-ben pusztá, leégett házakat írtak össze, a kevés katolikust a nagyvázsonyi plébánia látta el. A török dúlást követően, 1750-ben a veszprémi püspöksége idején (1744-62) több tucat templomot is építtető *Padányi Bíró Márton* (1696-1762) újjászervezte a plébániát. Először ideiglenes fatemplomot emelt. A mai plébániaépület 1752-ben, a templom 1760 körül épült. A főkapu kőkeretében az 1760-as évszám olvasható. Mindkét épületet az Esterházyak építőmestere, a többek között a veszprémi püspöki palotát és az egri líceumot tervező, a tatai és a pápai városképet meghatározó, akkoriban igen sokat foglalkoztatott építész, *Fellner Jakab* (1722-80) tervezte. Az épület eredetileg színes belső falait a XIX. század közepén fehérre meszelték, de a XX. század második felében kezdetleges módszerekkel megpróbálták a mészréteg eltávolításával, hogy a barokk freskók ismét láthatók legyenek.

A templom belsejében szinte érintetlenül látható a XVIII. század második feléből származó szép barokk-rokokó berendezés, az értékes tiroli faszobrok és a nemesen egyszerű főoltár. Sajnos ottjártamkor a nagybőjtire való tekintettel a Jézus Jordánban való megkeresztelkedését ábrázoló barokk oltárképet egy a Golgota jelenetét ábrázoló fekete drapériával takarták le, nem volt látható. A szentélyben, a főoltár két oldalán restaurálásra szoruló, nagyon halvány, barokk egészalakos

freskók Erzsébetet és Zakariást, Keresztelő Szent János szüleit ábrázolják.

A jó arányú, szép barokk műemléképület meglehetősen rossz állapotban van, málló vakolat, beázások és a korábban nem túlzottan szakszerűen elvégzett felújítások nyomait viseli. Ennek ellenére imponáló benyomást tesz a festői kapolcsi völgy bejáratánál, a Balaton-felvidék hegyeinek ölelésében a kicsiny dombon álló templom. Körülötte – valószínűleg – az immár országos hírű kapolcsi művészeti hetek alatt készült kortárs szobrok és műalkotások állnak, köztük közvetlenül a templom főbejáratával szemben egy Keresztelő Szent Jánost ábrázoló faszobor, melynek oldalába vésva a következő szöveg olvasható:

1995

Blénesi Ignác

Cyergyószentmiklós

Vigántpetend barokk Keresztelő Szent János templomában vasárnapként 12 órakor mond szentmisét a négy falut ellátó monostorapáti plébános.

Vasdinnyei Miklós

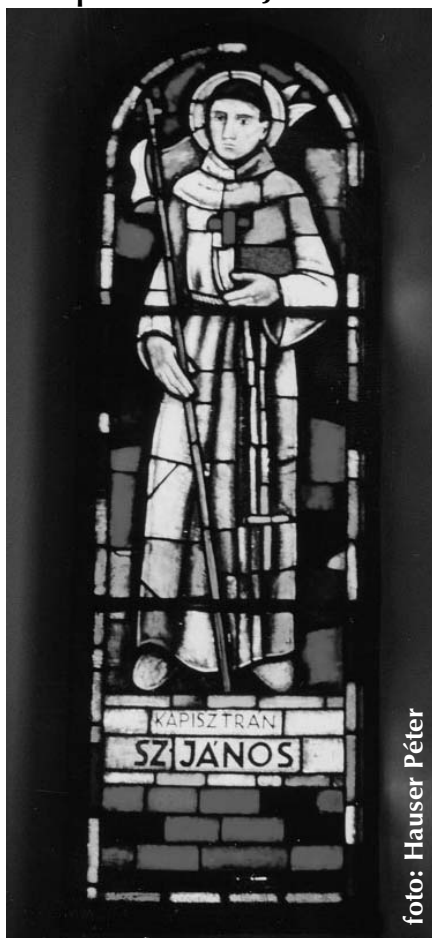

Keresztelő Szent János szobra

Vigántpetenden

Akinek nevét templomunkban olvashatjuk

Kapisztrán Szent János

Templomunk hajójának jobb oldali ablaksorában a 3. ablak *Kapisztrán Szent Jánost* ábrázolja, aki 1386. június 24-én született valószínűleg német eredetű bárói családból a itáliai *Capestrano* városában. (Innen származik a Kapisztrán előnév.) Apja ellenségeskedésbe keveredett a környék főuraival és hamarosan meghalt. Kastélyát a család szeme láttára gyújtották fel ellenségei.

A rendkívül tehetséges János *Perugiában* jogot tanult és hamarosan a nápolyi *Vicaria*, a legfőbb bíróság elnöke lett. Mivel nem volt hajlandó igazságtalan ítéleteket hozni, lemondott tisztségéről. Visszakerült *Perugiába*, ahol 26 évesen rövid időre a város kormányzója is lett. Ott jegyezte el egy előkelő ná-

polyi család leányát, akit hamarosan feleségül kívánt venni.

A *Perugia* és *Malatesta* közötti háború során elfogták és börtönbe vetették, ahonnan szökni próbált. Újra elfogták, és ismét fogságba került. A börtönben mély változáson ment keresztül: lemondott a házasságról és világi tisztségeiről, és a ferencesek akkoriban alakuló szigorúbb, ún. *obszerváns* irányzatához csatlakozott. Ez az irányzat a Szent Ferenc által alkotott regula szigorú betartására törekedett. Ferences szerzetesként Kapisztrán János megalkotta az *obszerváns* szabályzatot, új kolostorokat és konventeket alapított szerte Európában.

Negyven éven át fáradhatatlanul járta tolmácsaival és szerzetestársaival Európát és prédikált a fejedelmi udvarokban és a városokban. Latin nyelvű prédikációinak nagy részét lejegyezték, így ma is ismertek. Nem csak prédikált, de írt is, több kötetet szentelt, pl. a ferences regula magyarázatának, a pápaság intézményének, a házasságnak stb.

Magyarországra először 1452-ben hívták a rendek. 1455-ben érkezett az országba és hamarosan megkapta *III. Calixtus* pápa megbízását, hogy *Hunyadi Jánossal* szövetséges hadsereget hozzon létre a török Európából való kiűzésére. Keresztes hadjáratot hirdetett és sereget toborzott az ország minden részén. 1456 tavaszán *II. Mehmed* szultán Magyarország ellen indult, és július 4-én megkezdte *Nándorfehérvár* ostromát. A Hunyadi János főkapitány vezetésével érkező felmentő seregben Kapisztrán János is ott volt. A keresztes sereg július 22-én fényes győzelmet aratott a török hadakon és felszabadította *Nándorfehérvárt*. Hunyadi János a tábor-

ban kitört pestisben augusztus 11-én meghalt. Kapisztrán János pár hónappal később a Valkó megyei Újlak ferences kolostorában halt meg 1456. október 23-án. A kolostor Szent Katalin kápolnájában temették el, sírja hamarosan zardokhellyé vált. Sírjánál 1458 és 61 között több jegyzőkönyvbe vett csoda is történt. A török korban a sír eltűnt.

Kapisztrán Jánost 1622-ben *XV. Gergely* boldoggá, 1690-ben *VIII. Sándor* szentté avatta. Ünnepe 1890-től szerepel a római naptárban, korábban március 28-án, 1969-től azonban halála napján, október 23-án.

Sok legendát jegyeztek fel róla, nincs is talán még egy olyan szent, akinek nevéhez életében olyan sok jegyzőkönyvbe vett csoda fűződné, mint Kapisztrán Jánoséhoz.

Kapisztrán Szent János a ferences rend egyik védőszentje. A két magyarországi ferences rendtartomány egyike, az 1757-ben alapított Kapisztrán Szent Jánosról Nevezett Ferences Rendtartomány pártfogója. Nekünk, budapestieknek talán legismertebb a nevét viselő 1949-ben épült Tövis utcai ferences templom. Szobra a Budai Várban, a róla elnevezett téren, a Hadtörténeti Múzeum előtt áll, melyet *Damkó József* 1922-ben készített. Tisztelete nem csak a nyugati egyházban, de az ortodox szerbek között is elterjedt. Általában ferences csuhában, jobbában kereszttel, baljában zászlóval, lábánál esetleg legyőzött törökkel ábrázolják.

Talán nem véletlen, hogy az '56-os forradalom és szabadságharc éppen a magyar szabadságért életét áldozó Kapisztrán Szent János halálának 500. évfordulóján, 1956. október 23-án tört ki...

Vasdinnyey Miklós

A Felső-Krisztinavárosi Keresztelő Szent János Plébánia közösségének lapja

IV. évfolyam, 4. szám 2001. húsvét

Szerkesztik: Babics Balázs, Béres György, Lukách Krisztina, Müller Ferenc, Szerdahelyi Csongor, Vasdinnyey Miklós
Ötleteiket, észrevételeiket várjuk a sekrestyében e célra elhelyezett dobozba.